

Uz sludinātājiem skatos ar aizdomām. Saruna ar tēlnieku Ivaru Drulli

Tēlnieka Ivara Drulles vārds, šķiet, plašāk izskanējis ārpus Latvijas nekā pašu mājās. Viņa radošajā portfolio lielizmēra instalācijas mijas ar maza izmēra virtuozu izstrādātām figurālās tēlniecības kompozīcijām, kas atspoguļo tēlnieka interesi un refleksiju par pasaules notikumiem, vēstures samezģojumiem un likumsakarībām.

Par savu pērno personālizstādi "Balstīts uz patiesiem notikumiem" Ivars Drulle ir izvirzīts prestižajai Purviša balvai 2013. Pēc regulāras dalības vairākos starptautiskos mākslas projektos mākslinieks Latvijā prezentēja savu personālizstādi "По жизни", kas līdz jūnija beigām bija skatāma kim? Laikmetīgās mākslas centrā.

Izstādi "По жизни" veidoja ironiski stāsti par mūsdienas sabiedrības daļu, kas sastopama interneta vidē kā citā – virtuālajā pasaulē, kur valda pavisam citi nosacījumi. Tēlnieks ar "stetoskopu" klausās sabiedrības sirdspukstos, un uzkrātais pēcāk materializējas smeldzīgi asprātīgā diagnozē. Ivars Drulle nesniedz nekādas universālas laimīgas dzīves receptes, bet rosina skatītāju uz dialogu pašam ar sevi par to, kas katram no mums ir svarīgs: "Es visu savu darbību redzu tieši tādā veidā, kā es ikdienā strādāju, – pārku materiālus, citreiz eju uz bibliotēku, arhīviem un muzejiem. Tad es realizēju savas idejas – zīmēju, tās pārbaudu, pats sev uzdodu jautājumus. Patiesībā tas jautājumu uzdošanas process ir visgarākais un nežēlīgākais. Ja es runāju par tehniskajām lietām, tad man ir vajadzīgs ļoti maz. Man ir vajadzīga instrumentu kaste, viens labs galds un baltas sienas, lai mani nekas netraucē domāt. Tas patiesībā ir pats galvenais. Ja runa ir par iedvesmu, protams, tie ir citi cilvēki."

"Balstīts uz patiesiem notikumiem" izstādes pamātā ir astoņi reāli notikumi, kuri ieinteresējuši interpretācijai, saistot uzmanību preses publicētos materiālos. Uz nelielām "leļļu teātra" skatuvītēm sastingušas gan drāmas, gan komēdijas. Mākslinieks it kā spēlējoties atklāj nopietnas uzskatu sadursmes, kas novedušas arī pie tragēdijām vēsturē un joprojām ir aktuālas mūsdienu latviešu sabiedrībā. "Izstādes tapšanas procesā pētīju mūžveco tēmu, kas tad mēs patiesībā esam. Tādā plašākā kontekstā. Mēs - eiropieši, mēs - baltieši," par nominētajiem darbiem stāsta Drulle. "Pats, pats grūtākais bija stāstu atlase. Vienā brīdī biju izvēlējis baigi drūmos stāstus, citreiz atkal tie šķita pārāk smieklīgi vai arī, piemēram, tikai par seksu. Laika gaitā nonācu pie līdzsvara, atklājot visu emociju spektru. No nāves līdz piedzimšanas priekam vai ekstāzei. Mani interesē arī smagie vēstures pagriezieni - karš, slepkavības. Tādos laikos vistiešāk atklājas cilvēka būtība, patiesā seja."

"We don't really know who we are and who we may become" could be the essence of my research," savā mājas lapā apgalvo tēlnieks. *

Kāda ir Jūsu vecāku loma mākslā?

I.D.: Milzīga. Savos darbos izmantoju citātus no tēva monologiem, kurus viņš norunā virtuvē, kritizējot "Panorāmas" sižetus.

Vai atceraties brīdi, kad sapratāt, ka būsi mākslinieks?

I.D.: Kad sāku mācīties videnē 10. klasē, pēkšņi apjautu, ka uzskatu savus klasesbiedrus par atsaldētiem, bet viņi mani - par nepilnīgu. Pēc četriem mēnešiem izņēmu dokumentus.

Vai māksliniekam jābūt nelaimīgam, lai spētu radīt?

I.D.: Protams! Un viņam ir jānēsā rupji adīts džemperis ar garām rokām un jāklausās "Akvarium".

Vai esat no brīvas gribas, nevis sadzīves apstākļu spiests, mēģinājis darīt kaut ko citu? Ko?

I.D.: Kaut ko citu no brīvas gribas daru regulāri. Piemēram, cenšos iekļūt pirmajā simtniekā kalnu riteņbraukšanas sacensībās. Diemžēl māksla paņem pārāk daudz laika, un labāki rezultāti pagaidām izpaliek.

Vai spējat uz saviem darbiem palūkoties kā skatītājs?

I.D.: Tad man būtu ar kaut kādām ķīmiskām manipulācijām vai hipnozi jāatdalās no savas personības.

Vai Purvīša balva, Jūsaprāt, uzliek māksliniekam īpašu atbildību?

I.D.: Laikam jā. Ja kādā krogā sanāktu piedzerties, saplēst drēbes un apčurāties, par to rakstītu visa Latvijas prese.

Ko Jūs gribētu mākslā pateikt tādu, pēc kā varētu mākslai mest mieru?

I.D.: Tas jau tāds sludinātāja darbs - pateikt kaut ko Tādu. Es ceru, ka neko Tādu nepateikšu, un uz sludinātājiem skatos ar aizdomām.

*tulk. no angļu val. ""Mēs īsti nezinām, kas esam un par ko varētu kļūt" – tā varētu būt manas izpētes būtība."